

לך לך, המדור - הגיגים, ד"ר חזות גבריאלי

לא מדרש תמיהה!

על הצווי הפותח את פרשתנו (לך לך...) נוהגים כמעט כל הדרשנים לצטט את רבי יצחק המפורסם (בראשית רבה) – "...אמר רבי יצחק משל לאחד שהיה עובר ממקום למקום, וראה בירה אחת דולקת אמר תאמר שהבירה זו בלא מנהיג, הציץ עליו בעל הבירה, אמר לו אני הוא בעל הבירה. כך לפי שהיה אבינו אברהם אומר תאמר שהעולם הזה בלא מנהיג, הציץ עליו הקב"ה ואמר לו אני הוא בעל העולם". מנין לקח רבי יצחק 'סיפור פנטסטי זה'? האם יש לפחות רמז לדבריו בגוף הטקסט המקראי? התשובה כמו בכל המדרשים הינה כן רבתי!! "כי לא דבר רק הוא מכס" – ואם הוא ריק – מכס, .. (ירושלמי, פאה א,א).

נבחן את הרקע 'העובדתי' הנתון לנו בתורה אודות אברם עד לצווי, מעבר לפרטים גניאולוגיים (שאף הם חשובים)?

מופע א- וַיִּקַּח תָּרַח אֶת־אַבְרָם בְּנוֹ וְאֶת־לוֹט בְּרֵהֶרָן בְּרֵבְנוֹ וְאֶת שְׂרָי כַּלְתּוֹ אִשְׁת־אַבְרָם בְּנוֹ וַיָּצְאוּ אֹתָם מֵאוּר כַּשְׂדִּים לְלֶקֶת אֶרֶץ כְּנָעַן וַיָּבֹאוּ עַד־חָרָן וַיֵּשְׁבוּ שָׁם :

מופע ב- וַיֹּאמֶר יְקֻזֵּק אֶל־אַבְרָם..

מופע ג- ... לְדַלְתָּ מֵאַרְצָךָ וּמִמּוֹלְדֹתֶיךָ וּמִבְּיַת אֲבִיךָ אֶל־הָאָרֶץ אֲשֶׁר אֲרָאָךְ :

ההתגלות הראשונה של האל לאברם, דהיינו: המילים הכל כך בנאליות, וַיֹּאמֶר יְקֻזֵּק אֶל־אַבְרָם, הם עיקר העניין. על התגלות זו מבסס רבי יצחק את דרשתו ואת משלו, ולא על המילים לך לך!

במופע הראשון מספרת התורה על ה**תעוררות** במשפחת אברם ללכת ארצה כנען, משימה שלא צלחה כיוון שנתקעו בחרן. האל בוחר את אברם מתוך משפחה זו (=אברם הוא בעל ה**סגולה** בלשון ריה"ל בכוזרי), ומאפשר לו להשלים את מסע החיפוש שלו אותו החלה כל המשפחה. ההתגלות (=מופע ב), הינה הביטוי המקראי של דברי רבי יצחק – "הציץ עליו בעל הבירה".

בניגוד לנח, שעליו התורה מספרת לנו ברקע בעניין כי היה צדיק, אין התורה מספרת לנו מאומה על סיבת בחירתו של אברם להיות אבי האומה. לכאורה, כך סתם, מתרחשים התגלות וצווי. רבי יצחק מלמדנו באמצעות 'המשל הסיפורי' כי יש רקע לעניין, כלומר- מופע א. ברם, לולא ההתגלות (מופע ב), לא היינו מייחסים חשיבות פרשנית למופע א'. רעיון מורכב זה טווה רבי יצחק באמצעות המשל הנפלא.